

ZBIÓR
ARTYKUŁÓW NAUKOWYCH

PEDAGOGIKA.
AKTUALNE NAUKOWE PROBLEMY
ROZPATRZENIE, DECYZJA, PRAKTYKA

Gdańsk

30.03.2016 - 31.03.2016

СБОРНИК
НАУЧНЫХ СТАТЕЙ

ПЕДАГОГИКА.
АКТУАЛЬНЫЕ НАУЧНЫЕ ПРОБЛЕМЫ.
РАССМОТРЕНИЕ, РЕШЕНИЕ,
ПРАКТИКА.

Гданьск

30.03.2016 - 31.03.2016

U.D.C. 37+082

B.B.C. 94

Z 40

Wydawca: Sp. z o.o. «Diamond trading tour»

Druk i oprawa: Sp. z o.o. «Diamond trading tour»

Adres wydawcy i redakcji: 00-728 Warszawa, ul. S. Kierbedzia, 4 lok.103

e-mail: info@conferenc.pl

Zbiór artykułów naukowych.

Z 40 Zbiór artykułów naukowych. Konferencji Międzynarodowej Naukowo-Praktycznej " Pedagogika. Aktualne naukowe problemy. Rozpatrzenie, decyzja, praktyka. " (30.03.2016 - 31.03.2016) - Warszawa: Wydawca: Sp. z o.o. «Diamond trading tour», 2016. - 132 str.

ISBN: 978-83-65207-78-4

Wszelkie prawa zastrzeżone. Powielanie i kopiowanie materiałów bez zgody autora jest zakazane. Wszelkie prawa do materiałów konferencji należą do ich autorów. Pisownia oryginalna jest zachowana. Wszelkie prawa do materiałów w formie elektronicznej opublikowanych w zbiorach należą Sp. z o.o. «Diamond trading tour». Obowiązującym jest odniesienie do zbioru.

nakład: 50 egz.

"Diamond trading tour" © Warszawa 2016

ISBN: 978-83-65207-78-4

KOMITET ORGANIZACYJNY:

W. Okulicz-Kozaryn (Przewodniczący), dr. hab, MBA, profesor, Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie, **Polska**;

A. Murza, (Zastępca Przewodniczącego), MBA, **Ukraina**;

E. Ageev, д.т.н., профессор, Юго-Западный государственный университет, **Россия**;

A. Горохов, к.т.н., доцент, Юго-Западный государственный университет, **Россия**;

A. Kasprzyk, dr, Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. prof. Stanisława Tarnowskiego w Tarnobrzegu, **Polska**;

L. Nechaeva, dr, Instytut PNPU im. K.D. Ushinskiego, **Ukraina**;

A. Odrzywolska-Kidawa, dr, Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie, **Polska**;

M. Ордынская, профессор, Южный федеральный университет, **Россия**;

V. Podobed, dr, **Belarus**;

S. Seregina, independent trainer and consultant, **Netherlands**;

A. Tsimayeu, dr, associate Professor, Belarusian State Agricultural Academy, **Belarus**.

KOMITET NAUKOWY:

W. Okulicz-Kozaryn (Przewodniczący), dr. hab, MBA, profesor, Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie, **Polska**;

B. Куц, д.т.н., профессор, Юго-Западный государственный университет, **Россия**;

J. Kaluža, dr. hab, profesor, Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie, **Polska**;

P. Латынов, д.т.н., профессор, Московский государственный машиностроительный университет (МАМИ), **Россия**;

J. Rotko, dr. hab, profesor, Instytut Nauk Prawnych PAN, **Polska**;

T. Szulc, dr. hab, profesor, Uniwersytet Łódzki, **Polska**;

E. Чекунова, д.п.н., профессор, Южно-Российский институт-филиал Российской академии народного хозяйства и государственной службы, **Россия**.

Semerger N. V.

candidate of historical studies,
assistant professor of department of Ukrainian studies,
culture and scientific discipline of documentation,
Poltava National Technical University

CLASSROOM DISCIPLINE «HISTORY OF UKRAINE CULTURA» IN CONTEXT OF MODERN MODELS OF EDUCATIONAL

Annotation. *Modern models of education are examined as paradigmatic approaches to organization of a future specialist's cultural preparation. The model of culturological education of students was worked out by the author in terms of systematically important cultural philosophical conceptions (values, cultural standard, cultural activity, cultural self-development, multicultural surroundings, culture forming surroundings). Teaching of a classroom discipline «History of Ukrainian culture» and other culturological disciplines is fulfilled according to a worked out model.*

Keywords: models of education, culturological preparation, culturological disciplines, creative methods of teaching.

Анотація. *Розглядаються сучасні моделі освіти як парадигмальні підходи до організації культурологічної підготовки майбутнього фахівця. Автором розроблена модель культурологічної освіти студентів через призму системоутворюючих культурфілософських понять (цінність, культурна норма, культурна діяльність, культурний саморозвиток, мультикультурне середовище, культуротворче середовище). Відповідно до розробленої моделі відбувається викладання навчальної дисципліни «Історія української культури» та інших культурологічних дисциплін.*

Ключові слова: моделі освіти, культурологічна підготовка, культурологічні дисципліни, креативні методи навчання.

There is a tendency in modern theory and practice of education to search new approaches to its organization and understanding its cultural peculiarities and mechanisms appropriate to modern culture and science. Making a model of a graduate, most scientists coincide that it is a person of culture, it is free, humane, spiritual and it is a creative personality who can think differently, orientate in social-cultural surroundings which change; a person who strives for creative self-realization and self-fulfillment in space of culture [5;6;7]. All these facts induce researchers to develop education, work out innovational approaches and models which could correspond with a new type of culture at most.

The main models of education have been selected on the basis of analysis of theoretical and practical researches of domestic and foreign pedagogy. They are considered as paradigmatic approaches to understanding its sense. It is necessary to say that such division can be clearly seen only in the theory. As a rule several approaches combine in practical programmes used for preparation of future specialists.

Cultural historical model of education (O.P. Shcholokova, I.Ye. Vidt, O.Ye. Chuchyn-Rusov, Ye.O. Yamburg) represents triadic system «culture – education – history», which

appeared to change cultural macromodel, which was arranged during previous decades circuit-wise: culture- manufacture- education.

Analyzing different types of cultural epochs (archaic, industrial, post-industrial), I.Ye. Vidt suggests appropriate to them educational models: traditional, instructional and creative. A teacher pays attention to the fact that model of education must correspond to the culture which it serves [4]. A represented model, states Ye.O. Yamsburg, «is cultural because it gives permanent notions of culture to next generations and it is historical because it shows its live pulsation in real civilizational circumstances» [8,6].

Enrichment of future specialists' cultural experience within a framework of the represented model works by means of mastering the culture of different historical types, peculiarities of spiritual world-view of a certain period. Real culture requires from a person an ability to listen, become absorbed in reading, scrutinize the world, enter into a dialog with the presents and the past, see and understand deep hereditary connections of generations. Existing in culture means nothing else but a continuous dialog with those who lived and created before you.

A culture forming model (A.P. Valitska, I.A. Ziaziun, M.P. Leshchenko, S.O. Cherepanova) appears due to the idea, according to which the educational system reflects not social stratification or structure of civil manufacture but reflects culture corresponding to its contents and forms in its main informative and structural characteristics. Culture is viewed as human means of life activity, spiritual-material habitat. Education is viewed as a process of formation of a creative personality in natural social cultural surroundings [3]. Formation of a creative personality in the represented model is made by means of purposeful influence on intellectual and emotional-sensitive sphere. Teacher's work is directed at changing former, «passive» mechanisms of communication and involving students in active educational activity by means of using non-traditional forms of giving lectures and workshops in which there is an opportunity to express one's thoughts freely for every student, in which fantasy and imagination are not restricted by anything.

Cultural anthropological model of education (B.M. Bim-Bad, H.B. Kornietov, O.L. Shevniuk) is represented by trinity of its components: a basic idea about a person (integral conceptual study of human nature), a new anthropological activity or technologies which emerge from the study of human nature and spiritually orientated relationships between students and teachers.

Dialogic model of education (V.S. Bibler, M.M. Bakhtin) is based on main categories of Bakhtin's conception – culture, self-determination, a dialog, a text, a composition- and their interpretation made by V.S. Bibler. A dialog, in its sense-making orientation – is not a form «question-answer» and even not a heuristic conversation but a meeting of essential problems' positions. Views, interests, motives, which define a personality to any extent, show up, become defined more precisely, become more complete, enrich themselves and change in the discussion of these essential problems [1]. M. Bakhtin, maintaining generality of a dialog and dialogism of human consciousness and life, says about a wide palette of expressions of participants' positions in a dialog [2].

Modern explanation of a dialog in the context of «dialog among cultures» can be formulated as recognition of originality and generality of different cultures, cultural variety as a source of personal and civil development, formation of a personality in a multicultural society (B.L. Vulfson, L.V. Horodetska, Yu.B. Kuzmenkova, R.P. Milrud).

Theorists of a dialogic models of education consider its aim in a student's development not only to perceive and understand other points of view but to enter a dialog with them and construct one's own position, go deep into a way of thinking and feelings of a scientist, a thinker; widen one's own diapason of vision and find integrity in this way. An important component of the represented model is solving a problem about relationships between national and world cultures in the sense of culturological education. National culture is viewed as a basic space in which national spiritual experience is a part of world culture.

Looking at the represented models of education as paradigmatic directions of a future specialist's preparation, we worked out our own model of culturological education of students in Poltava National Technical University in terms of systematically important cultural philosophical notions: subject – object – subjective (value, cultural standard, cultural interest), subject – subjective (cultural activity, cultural self-development), object – subjective (social and cultural context, multicultural surroundings, culture forming surroundings). The activity of subjects of education is based on cultural standards and moral imperatives, mediated by universal values and orientated to existent examples of culture. A dialogic strategy of pedagogical interaction becomes the first priority. It is marked by positive emotional aesthetic feelings and directed at raising of spiritual energy potential of educational process.

Culturological discourse foresees comparative as establishment of systematically important connection of cultural facts. It forms a value scale of a young person, influences macro- and microlevels of its world-view consciousness, moral and aesthetic ideals. As a result it helps a person to enter an existent world without losing one's own personality. Thus a component part of professional formation in a higher educational establishment is culturological preparation which should be formed by all series of disciplines, the whole educational, pedagogic process, theorists and practitioners, beginning with entering a speciality and finishing with disciplines of free choice.

A classroom discipline «History of Ukrainian culture» is viewed at higher school as universal knowledge for entering integral sphere of culture. Unification of study of literature, religion, ethics, aesthetic, world history, ethnology, country-specific studies made it possible to realize spiritual heritage of mankind in the cultural and historical context. The aim of the course is to promote general acculturation of a student, to form individual value system, communicative skills and subjective activeness of a student by means of involving him into the system of axiological aims of universal and national cultures, to form an idea about main problems and tendencies in the development of modern culture, to develop skills of social cultural orientation, of estimation culture of the past and the present, ability to enter a dialog with foreign cultures, give reliable guidelines in pluralistic, kaleidoscopic Ukrainian reality, to direct at a free choice of culture corresponding strategies of professional activity.

Scholarship requires of a student tense spiritual work, that is why a teacher must refuse an ordinary evaluation position when all phenomena of cultural life are regulated by binary scheme of polar opposites: correct – incorrect, good – bad. Creative technologies of education are preferred. The term «creativity» comes from Latin word *creo* – «I create, make, give birth» and *cresco* – «I grow up, appear, turn into». These two single-rooted words emphasize two main functions of creative work- creation of something new and changing a creator's personality.

The following methods of education in the process of learning Ukrainian culture are considered to be creative methods: «roundtable discussion», culturological workshops,

didactic games, creative tasks, work with «deformed texts», method of projects and etc. To organize a meeting-dialog of different cultural traditions and different types of thinking, a method «immersion», modelling an epoch are used at the lessons, which help to turn social spiritual experience of generations into individual experience of students, develop intellectual and creative capacities in a dialog with an art work, with single crystals of different cultural epochs and directions in art.

Using multimedia technology gives additional opportunities to move the centre of attention from verbal methods of education to methods of searching and creative activity. It creates the basis for independent activity of students connected with analysis and generalization of culturological material. Multimedia course «History of Ukrainian culture», is created in such a way that a student learns not only theoretical material but also origins and illustrations. Presence of a dictionary creates additional opportunities to widen and master terminological area, supportive notes allow to give material in tabloid form. Virtual museums lead future specialists into the world of art. Comprehension of artistic culture-specific concepts of the world and Ukraine requires creative participation, activates a person's abilities to make wide creative generalizations, initiates spiritual sovereignty.

Learning history of Ukrainian culture is carried out by means of two ways: sustainable-scientific and emotional imaginative. Harmony of these two ways gives an opportunity to form a specialist who can not only think logically but who is emotional and sensitive, who is able to make self-fulfillment and self-development of creative capacities.

References

1. Батракова С.Н. Педагогическое общение как диалог в культуре / С.Н. Батракова // Педагогика. – 2002. – № 4. – С. 27 – 33.
2. Бахтин М.М. Проблемы поэтики Достоевского / М.М. Бахтин – М.: Советская Россия, 1979. – 320 с.
3. Валицкая А.П. Культуротворческая школа: концепция и модель образовательного процесса / А.П. Валицкая // Педагогика. – 1998. – № 4. – С. 12 – 19.
4. Видт И.Е. Культурологическая интерпретация эволюции образовательных моделей / И.Е. Видт // Педагогика. – 2003. – № 3. – С. 32 – 37.
5. Зязюн І.А. Наукове осмислення освітнього простору культури в педагогічній теорії / І.А. Зязюн // Імідж сучасного педагога. – 2006. – №5 – 6. – С. 12-16.
6. Кремень В. Г. Духовність і культура суспільства визначаються розвитком освіти / В.Г. Кремень // Edukacja w społeczeństwach wielokulturowich. – Warszawa : Wyższa Szkoła Pedagogiczna ZNP, Uniwersytet w Białymstoku, 2012. – С. 45–56.
7. Черепанова С.О. Гуманітарно-культуротворча стратегія модернізації професійної освіти / С.О. Черепанова // Теоретичні та методичні засади вивчення природничо-математичних дисциплін у професійних закладах освіти: перспективи ХХІ століття: колективна монографія; [упор. і відп. ред. С.О. Черепанова]. – Львів: Сполом, 2004. – С. 5–36.
8. Ямбург Е.А. Контурь культурно-исторической педагогики / Е.А. Ямбург // Педагогика. – 2001. – № 1. – С. 3 – 10.

СУТНІСТЬ ІННОВАЦІЙ У ВИКЛАДАННІ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

Анотація

У статті розглядаються інноваційні підходи при вивченні української мови як іноземної у вищій школі. Демонструються навчальні техніки та прийоми, що дають змогу підібрати той чи інший метод викладання української мови як іноземної відповідно до рівня знань, потреб, інтересів студентів.

Ключові слова: метод, інновації, технічні засоби.

На сьогодні вже є значна кількість праць, у яких розглядається сутність інновацій у викладанні гуманітарних дисциплін у вищій школі. Зараз перед викладачем української мови як іноземної у ВНЗ постає питання пошуку шляхів підвищення пізнавального інтересу студентів до вивчення мови, закріплення їхньої позитивної мотивації до навчання.

Певні методичні рекомендації щодо викладання української мови як іноземної представлені у працях таких дослідників: Т. Єфімова, А. Кулик, Т. Лагута, О. Тростинська, Г. Тохтар, Б. Сокіл та інших.

Проблема вибору методичного напрямку та ефективного підходу при вивченні української мови як іноземної є актуальною, оскільки українська мова сьогодні є не просто частиною культури іноземних громадян, які здобувають вищу освіту в українських вищих навчальних закладах, але це і запорука успіху майбутньої кар'єри студентів.

Метою даного дослідження є дослідження та впровадження нових ефективних підходів при вивченні української мови як іноземної в вищій школі.

Об'єктом дослідження в даній роботі є вивчення української мови як іноземної.

Зараз немає жодної класифікації методів навчання, яка охопила б широкий та різноманітний діапазон традиційних та нетрадиційних методів викладання української мови як іноземної. Не потрібно зупинятися на використанні тих чи інших методів окремо. Лише поєднуючи традиційні та нетрадиційні методи викладання української мови як іноземної у вищих навчальних закладах, можна говорити про якість навчання та високий рівень.

Однією із можливостей вирішення проблеми пошуку шляхів підвищення пізнавального інтересу студентів до вивчення української мови як іноземної є використання інноваційних технологій у навчанні. Застосування на практиці інноваційних методологічних підходів надають можливість викладачам мови впровадити та удосконалити нові методи роботи, підвищити ефективність навчального процесу і рівень знань студентів [3; 318].

У методології викладання української мови як іноземної допомагають інтер-